

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De morali philosophia Gentilium, & de summo bono cap. xxiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

prehensibilis omnino mortalibus, uelle eam humano intellectu comprehendere: De hac enim, dictum est. Abscondisti hæc sapientibus, et prudentibus, et reuelasti ea paruulis. Vnde sapiens ille diuinitus sentite, inquit, de domino in bonitate, et simplicitate cordis, quærite illū quoniam inuenitur ab his, qui non tentant illum, apparet autem eis qui fidem habet in illum. Quam ob rem soleo **Luce. 10.**
 sæpe mirari quorundam nostratium philosophorū insipientiam, qui modo in tanta luce ueritatis, iam tot sæculis, **Sapi. 1.**
 tanto sanguine martyrum, et tot signis, miraculis, prodigijs, uaticinijsq; confirmata, plus Aristoteli tribuant, et Aueroi, a quibus uelatum quidem unguem (ut aiunt) recedendum putant, quàm Christo: et negent impudenter omnia, quæ syllogismis suis demonstrari, et concludi non possint. Neq; eos pudet sapientiam profitentes uera, ac diuina philosophia contempta, puerilibus studiis incalescere, atque iam senes albicantibus canis adhuc astutis captionibus, inanibus dialecticæ scrupis, argutijsq; inhætere, et in eis quasi pueros occupari, insidiantes ueritati: ac decipientes rudes adolescentium animos, qui iisdem erroribus, dum credunt illos plus sapere quàm ceteros, facillime capiuntur. Ideo gentium doctor Paulus nos **Colos. 1.**
 nobis cauendos edicit. Videte, inquit, ne quis uos decipiat per philosophiam, et inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, et secundum elementa mundi, et non secundum Christum. A consuetudine itaq; eius modi philosophorum probis uiris, et ingenuis adolescentibus studiosissime abstinendum est, ne in errores et ipsi inducantur eorum, quum secundum sapientiam hominum philosophantur, et non secundum Deum, qui firmam fide, et corde puro, et charitate perfecta cognoscendus, et colendus est, non autem humana prudentia, neq; implicatis sophismatis indagandus.

De morali philosophia gentilium, et de summo bono. Cap. XXIII.

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Praestat ergo tempestiue eam philosophiae partem attingere, quae à Graecis ethica à nostris uero moralis est appellata: cuius auctor Socrates fuit, qui primus gentiliū philosophorū dimisis numeris, et siderum interuallis, et sophisticis captionibus hanc ipsam deuocasse de coelo, et in ciuitatibus collocauisse, et in domos introduxisse perhibetur. Cœpit, n. is de uita, et moribus, rebusq; bonis, et malis quærere, et per uera philosophia adipiscenda mortis suadere memoriã. Ab hoc postmodum ueluti è fonte complures emanauere familiae, atq; sectae, differentes inter se: et ueluti riuuli hac illac dispari cursu fluentes: aliter et aliud diuersa ratione de summo bono, deq; uita beata, quam prorsus ignorabãt, profuso quisq; ingenio, inaniter disputates. Alii, n. constituebant summum bonum in uoluptate: ut quod maxime delectaret, id esset summum bonum: alii in uirtute, ut quod honestum esset: alii in diuitiis: alii in prospera ualitudine: alii in potentia. Herillus in cognitione, et scientia summum bonum ponebat: Aristoteles uero uirtutis usum cum perfecta uite prosperitate iungebat, ad perficiendum summum bonum. Summa autem quaestio fuit inter oēs, summum bonum in aīo ne sit, an in corpore: uirtute ne, an uoluptate. In quo quidem oēs grauius errauerunt, sed impudētius ceteris Epicurus, utpote qui beluarum more omnia, quae sequerentur in uita, quaeq; fugerent homines uoluptatibus, et doloribus duxerit mentienda. Errauerunt hi quidem oēs ex eo quod homines, et quia ab homine didicerant bonum malumq; discernere: at illi soli cognouere perfectum summum bonum, qui à spiritu sancto edocti id ipsum extra hominem quaesuerunt, quod est summus omnipotens, optimus, et eternus, et unicus Deus: quo quod frui uere beatus est: et propterea ad eum referri cuncta debent, et illius causa omnia fieri, ut perpetuo sumus in eius fruitione beati. Quae ob rem non est aliunde haec philosophia quaerenda: sed inhaerendum diuinis scripturis: in quibus uera est disciplina, non definiendi solum, sed et adipiendi.

scendi summū, atq; perpetuū bonū. Hæc siquidē literarū
 præceptis instrumur ad recte, laudabiliterq; uiuendum
 erudimurq; ad cognoscendos nos ipsos, quæ est uera
 philosophia, nihil in eo ab antiquis illis philosophis alie
 na: quod uel uno Lemonacis philosophi uetustissimi ce
 lebrissimo responso patet: qui interrogatus aliquando à
 quodam sapiente, quando cœperat philosophari. Quū
 me, inquit, cœpi nosse. Ideo noster Bernardus in suis me
 ditationibus. Præstat, inquit, te ipsum cognoscere, quàm
 si te neglecto noueris siderum cursus, herbarum uires,
 hominumq; atq; omnium terrestriū, cœlestiumq; natu
 ras. Et Socrates apud Platonem, præsertim in phædo
 ne differit nihil aliud commentari philosophos q̄ mori:
 & propterea uoluptatum contemptores fieri, q̄ semper
 se cogitant morituros. Plato duas dicebat esse mortes,
 alteram qua soluitur anima à corpore: alteram, quā ani
 ma adhuc in corpore comprehensa corporis illece
 bras: philosophia docente cōtemnit. Non ne sic & apo
 stolus se mortuum norat, quum dicat. *Gal. 2.*
Col. 3.
 Viuo quidem iā
 non ego uiuit autem in me Christus? Et ad hanc ipsam
 mortem nos inuitat dicens. Mortificate membra uestra
 quæ sunt super terram. Vnde Cicero in suis quæstionibus
 tusculanis. Quid aliud agimus, inquit, quum à uo
 luptate, id est à corpore, quum à familiari, quæ est mi
 nistra, & famula corporis, quum à Rep. quum ab omni
 negotio seuocamus animum? nisi q̄ eam ad seipsum
 aduocamus, & secum esse cogimus, tunc quum maxi
 me à corpore abducimus. Secernere autem à corpore
 animum, nec quicquam aliud est, quàm emori discere.
 Quare hoc commentemur: disungamusq; nos à corp
 oribus, id est consuescamus mori: & hoc dum erimus
 in terris, erit illi cœlesti uitæ simile. Hæc ille, & alia quæ
 sequuntur, nihil ferè à christianorum præceptis, & diuini
 oraculis aliena. Quo circa non negamus conduce
 re uiro probo, & casto euoluere eiusmodi quoque phi

Gal. 2.

Col. 3.

DE RATIONE COERCEN. LIBI D.
sophos, & optima quæq; præcepta inde sibi collige-
re, & commiscere diuinis, & nostratibus: perinde quasi
aurum, & argentum, & preciosam Ægyptiorum supelle-
tiliæ ab Israelitico populo subrepta, quæ cultui post-
modum diuino dicata est, & facta ex prophana sacra, &
de execrabili sancta. Hæc est sane optima thiriaca: quæ
ex uenenosis uiperæ carnibus nobis optime conficitur
in remedium contra uenenum insidiantis diaboli, ac cõ-
sequendam, perfecta & animæ, & corporis sanitatem.

De aliqua cognitione medicæ artis ha-
benda sacerdotibus, & studiosis
castitatis. Cap. XXIII.

Quin etiam nec ab re esse censemus, quædam
etiam cognoscere, quæ faciant ad salutem cor-
poris, & ad ualitudinem reparandam, collecta
uel usu, uel aliquo studio medicinæ, quatenus uacat, & li-
cet. Neq; enim medicis duntaxat conuenit nosse reme-
dia sanitatis, sed & aliis hominibus recte, & liberaliter in-
stituta, ea præsertim, quæ natura nobis in promptu, & in
propatulo esse causa ualitudinis uoluit: nam quæ occul-
ta sunt, & remota longius ab usu, ea solis medicis relin-
quenda putamus: quorum interest ex officio profes-
sionis suæ hæc studiosissime, omnibus uiribus indagare.
Nam medendi studium sacerdotibus prohibitum est, atq;
lege cautum ne docetes in scholis medicos audiant, sicut
nec ius ciuile profitentes. Quo circa hic nobis sat est ca-
tere perbelle ciborum, quibus nascimur, naturam, ut cõ-
tinentiæ, & ualitudini pariter consulamus: namq; (ut dixi-
mus) in ciborum usu magna uis, est in utranq; partem.
Quare successui paululum temporis etiam in his stu-
diis quandoq; impartiri non erit prorsus inuitile: quod
plerosq; etiam ex nostro ordine factitasse uidemus ci-
tra cõtumeliã. Ut de Marsilio Ficino cõstat, qui in eoge-
nere mota est scripsit de episcopo nro Patauino Petro
Barocio